

Потрібно поміняти агресію, несприйняття одне одного на **чесність** і **солідарність** в інтересах країни й народу

Із виступу Голови Верховної Ради України
Володимира ЛИТВИНА
при відкритті шостої
сесії Верховної Ради України шостого скликання
2 лютого 2010 року

Шановні колеги, шановні народні депутати, запрошені та гості Верховної Ради України!

Уже той факт, що на цій сесії, яку ми сьогодні розпочинаємо, маємо коронувати нового Президента України, робить її особливо важливою і відповідальною.

Точніше кажучи, – чутливою. І, якщо хочете, тривожною.

Бо за нинішньої ситуації, коли протистояння доводиться до манії, після агонії переможно завершених виборів нас, швидше за все, очікуватиме продовження з'ясування стосунків. А одночасно й намагання пристосувати Україну та владу, насамперед Верховну Раду, під переможця.

І першого, і другого, переконаний, допустити не можна.

Ілюзій з цього приводу, очевидно, ні в кого не повинно бути. Хоча ці безпринципні політичні сутички, патологічні судоми і діловарство, які особливо виразно виявляються під час виборчої кампанії, – це ще півбіди.

Проблема в тому, що в країні рішуче нічого не робиться, вона загнана на трясовину. І що найстрашніше – переживає занепад уже на етапі свого державного становлення, тримається на хаосі та інерції. Вдумайтеся: сама влада фактично оголосила всю країну ворогом влади і штовхає народ у вигрібну яму.

Ми все починаємо і нічого не завершуємо. І нічого не завершили. Витрачаємо сили на спорудження такої собі вавилонської вежі. Втім, судячи з усього, криза, як і епідемія грипу, для влади вже завершилися, але не завершилися для людей.

Демонструємо дивовижно безвідповідальні дії.

Виборча кампанія не стала періодом проникнення в економічну ситуацію, часом діалогу на основі правди щодо стану справ та нових підходів до облаштування країни.

Більше того, ми увійшли в неї абсолютно невідготовленими, без чітко визначених і узгоджених позицій щодо ключових, наріжних питань державного будівництва. Начебто всі говоримо про одне і те ж, начебто всі пере-

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

ймаємося країною, начебто всі на одному поверсі влади, а дивимось у різні вікна. Стежимо одне за одним, намагаємося знищити одне одного, тоді як треба було б дивитися в одному напрямку.

У бюджетному плані рік втрачено. А оптимізм з приводу того, що в березні зможемо прийняти бюджет, як з'ясувалося, був передчасним. Рік втрачено, в тому числі через різні імпровізації та експерименти, а за великим рахунком – через балаканину.

Загалом же достеменно не знаємо країни, не знаємо, що відбувається на глибинному людському рівні. І народ нас не розуміє.

Роздратування і ненависть людей переросли в тотальне збайдужіння. А це природна реакція людини на довготривале нехтування її правами, інтересами, сподіваннями та очікуваннями. Особливо на фоні страшної девальвації слова. Словесне нетримання і безвідповідальність, схоже, вже стали ознакою українського сьогодення.

Але ж треба врешті-решт бути свідомим того, що під тонкою плівкою байдужості й декоративної законності накопичується критична маса народного невдоволення.

Україна дедалі більше ізолюється від світу, світ ізолюється від України. Як наслідок ми випадаємо із XXI століття як сутнісно вчорашні держава та суспільство. А дехто взагалі, мабуть, думає, що сила України в її самотності, і зробив усе, щоб ізолювати країну.

Тому далі відкладати серйозну загальноукраїнську розмову про долю народу і України – це безвідповідальність, яка межуватиме зі злочином.

На превеликий жаль, повинен сказати, що заклики до такого діалогу ще перед початком виборчої кампанії були знехтувані й байдуже сприйняті державними діячами та політиками, а також нами тут, у сесійній залі України.

Шановні народні депутати!

Як Голова Верховної Ради я бачу своє завдання скромно: докритися до кожного з вас і примусити кожного з вас повірити в себе, у своє призначення і свою відповідальність. Зробити все, щоб нові післявиборчі реалії своєю тінню не закрили країну і народ, а заодно і нас. У тіні, звісно, почуватися безпечніше, але нам треба вийти з тіні. Вважаю, що насамперед слід наполягати на внесенні урядом проекту бюджету-2010 і невідкладному його розгляді.

Треба негайно повернути владу і країну у правове поле, конституційне поле. Організувати подальше життя виключно на підставі Конституції і законів України. Потрібно рішуче відійти від змов, угод і квот. Бо змови, угоди і квоти – це шлях до остаточного зруйнування країни.

Належить зробити все, щоб запрацювала Конституція. Для цього треба визначитися щодо низки законів на розвиток Конституції. Прийнято майже 100 законодавчих актів на розвиток Основного Закону, але вони не працюють. За таких умов законодавство позбавляється будь-якої внутрішньої логіки розвитку.

Нам належить і потрібно домогтися творення національного правового поля як цілісної і несуперечливої системи. Сьогодні вона не є цілісною і є суперечливою.

Порядок денний парламенту з питань законодавчої діяльності надалі не повинен формуватися для розв'язання поточних проблем та за принципом політичної доцільності. Пропоную розчистити порядок денний сесії, відвівши одне засідання для прийняття рішення щодо тих проектів законів, які втратили актуальність або мають відверто лобістський характер. Отже, наше завдання – визначити пріоритети і забезпечити систему організації роботи.

Особливо вважаю за необхідне наголосити на тому, що ми не маємо бути статистами в боротьбі за судову систему України. Треба вийти на законодавче реформатування судової влади. Правосуддя – найвразливіша система нашого суспільного життя.

Закликаю визначитися, врешті-решт, щодо єдиних підходів до судоустрою, статусу суддів, аж до вирішення питання про призначення на адміністративні посади в судах. Вважаю, останнє має бути прерогативою Верховної Ради України. Не Ради суддів, не Вищої ради юстиції. Якщо ми, Верховна Рада України, вищий законодавчий і представницький орган народу, то візьмімо на себе це зобов'язання й будемо його відповідально і з честю виконувати. Тоді не буде тієї боротьби, яку ми сьогодні спостерігаємо. Адже, по суті справи, країну розтягують, а ми піддаємо на плечі те, що хтось може і хоче понести з цієї держави. Понести те, що ще залишилося.

Особливе питання – взаємини Верховної Ради і Конституційного Суду. Конституційний Суд повинен сприяти зміцненню конституційного правопорядку в державі. Замість цього суд фактично «проникає» у сферу компетенції Верховної Ради України, до виключних повноважень котрої, як відомо, належить ухвалення законів.

Згадаймо одну епопею з Регламентом Верховної Ради України. Складається враження, що Конституційному Суду більше нічим займатися, окрім внутрішнього документа Верховної Ради України.

Переконаний, що Конституційний Суд, і це має бути позиція Верховної Ради, не повинен перетворюватися на політичний орган, бо попереду нас чекають далеко не прості часи.

Принагідно – про Регламент Верховної Ради України. Прошу і пропоную, шановні колеги, прийняти Регламент Верховної Ради України законом із одного рядка: «Затвердити Регламент Верховної Ради України». І не даваймо додаткових підстав для розгону Верховної Ради України. Вона ще знадобиться і народу, і кожному з присутніх тут. Цей документ варто проголосувати як закон до завершення президентської кампанії. Бо після неї жодного рішення прийнято не буде, а Верховна Рада буде в підвішеному стані.

Окреме питання – Україна у світовому правовому просторі. Її входження до нього стало виключно фор-

мальним, оскільки не перетворило нашу країну ані на демократичну, ані правову, ані соціальну. Більше того, окремі угоди, які ми тут схвалювали, це односторонні поступки України. Зрозуміло, що й з цього питання треба зайняти принципову позицію.

При цьому прошу, шановні колеги, звернути увагу на неналежне, недбале і несвоєчасне виконання зобов'язань України перед Радою Європи. Відповідні комітети зобов'язані без зволікань визначити перелік питань, які нам належить прийняти для повного виконання зобов'язань перед Радою Європи. Що дозволить ставити питання у площині переведення України в післямоніторинговий період. Не можемо й не повинні ми весь час бути під моніторингом.

Ще одна проблема, на яку слід звернути увагу сьогодні, найближчими днями, – це абсолютна неготовність до місцевих виборів. При цьому нагадаю, що через 20 днів початок виборчої кампанії, треба формувати комісії.

Наголошувати на цих та інших аспектах нашої роботи вважаю за необхідне з огляду на те, що замість діалогу, серйозної розмови і серйозної роботи може скластися патова ситуація: у нового Президента України не буде сил затиснути в обіймах Верховну Раду, а в неї – сміливості відмовитися від практики піддакувати з усіх питань, особливо на перших порах. Переконаний, ми за те, щоб був діалог, щоб було спільне розуміння, що влада – єдина і належить вести розмову з державних позицій, з позицій інтересів і потреб людей.

Звертаюсь до кожного з вас із пропозицією припинити вправлятися в приниженні Верховної Ради України. Парадокс: деякі депутати взагалі не ходять до парламенту або рідко сюди заглядають, працюють, як правило, по п'ятницях з 21.30 на ток-шоу і все розказують, яка погана Верховна Рада. При цьому заробітну плату і все інше отримують справно. Якщо такий розумний, то, будь ласка, прийди сюди й публічно розкажи, як ти розженеш Верховну Раду Україну, насамперед розжени себе, склади депутатський мандат, і це буде принаймні чесно й відповідально перед людьми.

Ви ж дивіться, що зараз відбувається: роздаються слони, які нікому не належать. Наприклад, посада Прем'єр-міністра України.

Час уже визначитися у взаємовідносинах між Верховною Радою і Кабінетом Міністрів: хто ким має крутити?

І з цього приводу має відбуватися діалог у Верховній Раді України, щоб влада була відповідальна і щоб була спільна відповідальність. Бо так за нас і за народ вирішуватимуть, хто буде Президентом, потім – хто буде Прем'єр-міністром, а потім – чи взагалі потрібен цей вищий представницький орган народу. Тим більше, що підстав любити й поважати нас немає.

Шановні колеги, звертаюсь ще раз до вас: якщо ми будемо остаточно позбавлені честолюбства стосовно себе і Верховної Ради України, то ми не будемо честолюбними і для країни. Потрібно реанімувати вищий представницький орган народу, який власноруч втоптали в багнюку. Вдумайтесь! Кожне третє засідання Верховної Ради України цього скликання було зірване. Кожне третє! Це 65 засідань Верховної Ради України.

Тому кожен із нас має дати відповідь на питання: навіщо він тут? Або оголосити демобілізацію. Принаймні це буде чесно.

Потрібно пом'якшити агресію, несприйняття одне одного на чесність і солідарність в інтересах країни й народу.

Припинити продукувати проблеми для країни. Як мінімум, дати спокій людям.

Пропоную і прошу зупинитися. І робити те, що нам належить робити, інакше за нас це робитимуть інші.

Шановні народні депутати!

Давайте усвідомимо: представником народу прикинутися не можна. Представником народу треба стати і представником народу треба бути.

І на завершення. Дострокових виборів до Верховної Ради України не буде. Гарантую. За умови, що ми отямимося й почнемо працювати.